

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7To/7/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117011942
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tobiaš
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8117011942.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Tobiaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Moniky Halkociovej, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 2.5.2018 v trestnej veci proti obvinenému X. T., pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f/ Tr. zákona, o sťažnosti okresného prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Prešov sp. zn. 6T/74/2017 zo dňa 4.4.2018 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku z a m i e t a sťažnosť okresného prokurátora.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa podľa § 241 ods. 1 písm. f/ Tr. poriadku odmietol obžalobu prokurátora Okresnej prokuratúry Prešov, č.k. 2Pv 137/17/7707 podanú dňa 2.10.2017 na obvineného X. T. pre skutok, ktorého sa mal dopustiť tak, že

- dňa XX.X.XXXX v presne nezistenom čase v obci E., okr. X. odcudzil zo zábradlia pred rodinného domu č. XXX koberec hnedej farby, čím týmto konaním spôsobil škodu v neprospech majiteľa U. T. vo výške 35,- eur a tohto konania sa dopustil napriek tomu, že bol za obdobný čin v predchádzajúcich 12 mesiacoch postihnutý a to rozhodnutím Okresného úradu Prešov za priestupok proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb., číslo rozhodnutia OU-PO-E zo dňa 24.8.2016 s právoplatnosťou dňa 20.9.2016 a vykonateľnosťou dňa 5.10.2016,

právne kvalifikovaný ako prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f/ Tr. zákona a vrátil vec prokurátorovi, pretože boli zistené závažné procesné chyby prípravného konania vedeného na Okresnom riaditeľstve PZ, OKP Prešov, OO PZ Sabinov, ČVS: E.-XXX/SB-PO-2017, najmä porušenie práva na obhajobu.

Proti uvedenému uzneseniu súdu prvého stupňa podal dňa 11.4.2018, teda v zákonnej lehote sťažnosť okresný prokurátor, ktorú podaním doručeným na Okresný súd Prešov dňa 19.4.2018 dodatočne písomne odôvodnil. V odôvodnení sťažnosti uviedol, že okresný súd si protirečí, keď uvádza, že orgány činné v trestnom konaní sa dostatočne nevysporiadali s problémom, či obvinený vie v dostatočnom rozsahu čítať a písať, pričom zároveň dáva do pozornosti aj skutočnosť, že obvinený tesne pred výsluchom po zákonom poučení prehlásil, že slovenskému jazyku rozumie a čítať a písať vie a tiež poukázal na to, že má ukončené základné vzdelanie. Prvotné vyjadrenie obvineného, že nevie až tak dobre písať a trošku aj čítať, bolo urobené podľa názoru prokurátora zrejme z nejakých osobných dôvodov. Neboli teda pochybnosti o tom, že obžalovaný skutočne čítať a písať vie a to najmä do takej miery, aby bolo nevyhnutné mu ustanoviť obhajcu podľa § 37 ods. 2 Tr. por. ďalej poukázal na to, že obvinený podpísal zápisnicu o výsluchu, prečítal si ju a vyhlásil, že s ňou súhlasí, popísal okolnosti skutku, priznal sa ku skutku a nepodal ani sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia. Preto ďalej nebolo skúmané, či si zvolil obhajcu. Ak mal súd objektívne pochybnosti, mohol sám ustanoviť obvinenému obhajcu a presvedčiť sa na hlavnom pojednávaní o oprávnenosti týchto pochybností. Z uvedených dôvodov navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a prikázať súdu prvého stupňa vo veci ďalej konať a rozhodnúť.

Podľa § 241 ods. 1 písm. f/ Tr. poriadku obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou osem rokov preskúma samosudca a podľa jej obsahu a obsahu spisu obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä porušenie práva na obhajobu.

Podľa § 241 ods. 4 Tr. poriadku proti rozhodnutiu uvedenému v odseku 1 písm. a) až h) môže prokurátor a obvinený podať sťažnosť, ktorá má, ak nejde o prerušenie trestného stíhania, odkladný účinok.

Na základe včas podanej sťažnosti krajský súd podľa § 192 ods. 1 Tr. poriadku ako nadriadený súd preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému okresný prokurátor podal sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce tomuto výroku napadnutého uznesenia a dospel k záveru, že sťažnosť okresného prokurátora nie je dôvodná.

Podľa § 2 ods. 9 Tr. por. každý, proti komu sa vedie trestné konanie, má právo na obhajobu.

Podľa § 37 ods. 2 Tr. por. obvinený musí mať obhajcu aj vtedy, ak to považuje súd a v prípravnom konaní prokurátor alebo policajt za nevyhnutné najmä preto, že majú pochybnosť o spôsobilosti obvineného náležite sa obhajovať.

Podľa § 39 ods. 1 Tr. por. obvinený alebo iná oprávnená osoba zvolí obhajcu tým, že písomne splnomocní obhajobou advokáta.

Podľa § 36 ods. 5 Tr. por. účinky zastupovania obhajcom nastávajú okamihom doručenia splnomocnenia alebo opatrenia o ustanovení obhajcu konajúcemu orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu.

Súd prvého stupňa v napadnutom uznesení poukázal na skutočnosť, že síce obvinený X. T. pri svojom prvom výsluchu dňa 26.7.2017 vo vyjadrení k poučeniam uviedol, že „obhajcu mám zvoleného, nakoľko neviem až tak dobre písať a trošku aj čítať“, avšak z vyšetrovacieho spisu nevyplýva, akého obhajcu si obvinený zvolil resp. či sa vôbec s týmto tvrdením orgány činné v trestnom konaní zaoberali, keďže v spise sa nenachádza plná moc udelená zvolenému obhajcovi, na ktorej predloženie obvinený ani nebol vyzvaný. Nakoľko nebola overená táto skutočnosť a prípravné konanie bolo vykonané bez toho, aby bol obvinenému ustanovený obhajca, ak si ho sám nezvolil, súd prvého stupňa konštatoval, že bolo porušené právo obvineného na obhajobu. Ako ďalej súd prvého stupňa uviedol, obvinený má len základné vzdelanie, pričom sa sám vyjadril, že nevie tak dobre písať a len trošku čítať a aj keď následne počas výsluchu je uvedené, že čítať a písať vie, jeho podpisy sú rôzne, čo len svedčí o tom, že písať vie len trochu, za predpokladu, že doručenky podpisoval obvinený. Orgány činné v trestnom konaní sa však nevysporiadali s týmito podstatnými rozpormi a nezaoberali sa vôbec otázkou, či u obvineného nie sú splnené podmienky pre povinnú obhajobu podľa § 37 ods. 2 Tr. por. Týmto spôsobom bolo podľa názoru súdu prvého stupňa porušené právo obvineného na obhajobu a tieto zistené procesné nedostatky nebolo možné odstrániť v konaní pred súdom.

Krajský súd sa s touto argumentáciou okresného súdu v prevažnej miere stotožnil a konštatuje, že súd prvého stupňa postupoval správne, ak za takýchto okolností obžalobu odmietol a vrátil vec prokurátorovi do prípravného konania v zmysle § 241 ods. 1 písm. f/ Tr. por. Právo obvineného na obhajobu je jednou zo základných zásad trestného konania, zakotvenou v § 2 ods. 9 Tr. por. Je potrebné preto venovať náležitú a dostatočnú pozornosť tomu, aby bolo toto právo v rámci trestného konania riadne a dôsledne dodržiavané. Už v prípravnom konaní sú orgány činné v trestnom konaní povinné dbať o riadne uplatnenie práva obvineného na obhajobu a to predovšetkým dôkladným poučením obvineného okrem iného o možnosti zvoliť si obhajcu vrátane nároku na bezplatnú obhajobu za splnenia zákonom stanovených podmienok. Rovnako sú povinné vždy skúmať, či sa nejedná o prípad povinnej obhajoby podľa § 37 Tr. por. V danom prípade sa obvinený po zákonných poučeniach vyjadril okrem iného, že obhajcu má zvoleného, nakoľko nevie až tak dobre písať a trošku aj čítať. Neskôr počas výsluchu sa vo vzťahu k svojim osobným pomerom vyjadril, že slovenskému jazyku rozumie, čítať a písať vie. Týmto evidentne rozpornými vyjadreniami obvineného nepochybne vznikli pochybnosti ohľadom jeho spôsobilosti náležite sa obhajovať, ktoré však neboli konajúcim orgánom činným v trestnom konaní dostatočne preskúmané a preverené. Primárne bolo potrebné reagovať na v zápisnici uvádzané tvrdenie obvineného, že má zvoleného obhajcu. Za účelom zistenia, či si obvinený skutočne obhajcu zvolil,

bolo potrebné zo strany orgánov činných v trestnom konaní vyžiadať si od obvineného, aby predložil splnomocnenie udelené zvolenému obhajcovi v súlade s ust. § 36 ods. 5 Tr. por. V prípade, ak by takéto splnomocnenie obvinený nepredložil, mal konajúci orgán činný v trestnom konaní, najmä vzhľadom na rozporné tvrdenia obvineného o tom, či pisať a čítať vie, vykonať šetrenie za účelom zistenia, či obvinený je skutočne spôsobilý náležite sa obhajovať, teda či nie je daný dôvod povinnej obhajoby v zmysle § 37 ods. 2 Tr. por. a na základe výsledkov tohto šetrenia buď podať žiadosť na ustanovenie obhajcu obvinenému alebo pokračovať v konaní v prípade, ak by dospel k záveru, že obvinený je spôsobilý sa riadne a náležite obhajovať. Týmito skutočnosťami sa však konajúci orgán činný v trestnom konaní, vychádzajúc z obsahu spisu, žiadnym spôsobom nezaoberal. Krajský súd tiež poukazuje na skutočnosť, že obvinený má ukončené iba základné školské vzdelanie, čo nie je nepochybnou zárukou, že reálne ovláda jazyk slovom a písmom v dostatočnom rozsahu na to, aby sa dokázal náležite obhajovať. Prešetrenie tejto skutočnosti je možné uskutočniť informovaním sa na základnej škole, ktorú obvinený absolvoval, prípadne iným vhodným spôsobom overiť, či skutočne vie pisať a čítať tak, aby sa vedel sám riadne obhajovať v trestnom konaní. Je potrebné zdôrazniť, že vzhľadom na dôsledné uplatnenie práva obvineného na obhajobu o týchto okolnostiach nemôžu zostať pochybnosti a rozpory a orgán činný v trestnom konaní musí mať otázku, či v danom prípade boli alebo neboli naplnené podmienky povinnej obhajoby, jednoznačne vysporiadanú.

Nemožno súhlasiť so sťažnostnou námietkou okresného prokurátora, že v prípade, ak má konajúci súd pochybnosti o spôsobilosti obvineného sa riadne obhajovať, môže mu ustanoviť obhajcu aj sám. Ak by skutočne boli naplnené v danom prípade u obvineného podmienky povinnej obhajoby, ustanovením obhajcu obvinenému súdom v štádiu po podaní obžaloby by sa neodstránili vady konania vzniknuté už v prípravnom konaní. Pokiaľ obvinený mal mať obhajcu už počas prípravného konania a tento by mu bol ustanovený až v konaní pred súdom, v čase do ustanovenia obhajcu by bolo porušované jeho právo na obhajobu.

Vzhľadom na vyššie uvedené teda krajský súd postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol sťažnosť okresného prokurátora ako nedôvodnú.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.